Nro 179.

KURJER POLSKI

WARSZAWA
Poniedziałek dnia 7 Czerwca r. 1830.

Prenumerata miesięczna zlp. 2 gr. 20.
Kwar. zlp. 8. Nr pojedynczy gr. 5.

Wszystko dla wszystkich.

Wiadomości Krajowe

Mianowani zostali kawalerami S. Stanisława klassy piérwszéj P.P. Armanda Waernhielm gubernator cywilny prowincji Wasa w W. X. Finlandzkiém i baron Frank, rzeczywisty radca stanu państwa rossyjskiego; trzeciéj P. Philipsborn, tajny radca poselstwa w służbie króla J. pruskiego; klassy czwartéj P. de la Croix, radca poselstwa króla pruskiego.

Gazety berlińskie donoszą, iż małżonka następcy tronu pruskiego, xiężna lignicka, xiąże pruski Wilhelm i xiężna hessen kasselska wyjechali do Fiszbach w Szląsku.

P. Romuald Hube professor tutejszego uniwersytetu wyjechał w podróż naukową do Francji.

Hr. Edward Raczyński wynalazł w Kolonji grób Ryxy królowéj polskiéj.

Gazeta rządowa pruska umieściła oprócz mowy N. Pana, którą sejm nasz został zagajony, także mowę marszałka izby poselskiéj.

Dnia wczorajszego znajdowało się nadzwyczaj wiele osób w ogrodzie botanicznym i Łazienkach królewskich, a Saski ogród wieczorem był przepełniony.

Zeszyt 4ty *Pamiętnika fiz. mat.* i *stat. Umiejętności* wydawanego przez Prof. Pawłowicza i Janickiego zawiera: O koniach przez B. Flatta (dalszy ciąg i dokończenie). Statystyczny obraz uczniów Uniw. Król. Warsz., teraz Alexandrowskiego, w roku szkolnym bieżącym. Zeszyt pierwszy opisu ptaków królestwa polskiego przez F. D. P. Chotomskiego. Rozbiór p. A. W. Lampa pachnącą przez S. R. Ilość wody sprowadzonéj do Rzymu. Wiadomości rozmaite: — Publiczne posiedzenie K. Tow. P. N. — Zadania do nagród przez toż Tow. — Zadania do nagród Tow. nauk. X. Jabłonowskiego w Lipsku. — Ulepszenie tyczące się magnetyzmu mineralnego. — Rozkład siarkanów przez ciała organiczne. — W Londynie używany sposób otrzymywania lodu. — Jak poznać fałszowaną herbatę? — Sposób rozróżnienia dobrych grzybów od jadowitych. Niebezpieczne użycie tatarki zielonéj na karm dla owiec. — Projekt zakładania po wsiach zbiorów historji naturalnéj i ogrodów publicznych. Karporama. — Numismatyka zastósowana do wykładu historji natury. Nowe dzieła: — Początki Architektury.... przez K. Podczaszyńskiego, część II. — Początki Algiebry, przez G. A.Hreczynę. — Minéralogie industrielle par Pelouze. — Phisique et Chimje industrielles par Lechevallier. — Mécanique industrielle par Poncelet. Dostrzeżenia met. Obs. Astr. Warsz. z miesiąca kwietnia. — Przedpłata na to pismo wynosi w Warszawie rocznie 20 złp., kwartalnie 6 złp. — Przyjmuje się także przedpłata roczna na wszystkich urzędach i stacjach pocztowych w ilości złp. 22.

Wydawca pisma perjodycznego *Północny Merkury* w Petersburgu, umieścił wzmiankę o wyszłym tamże Imionniku w drukarni wojennéj na r. 1830 w językach polskim, fran-

cuzkim i rossyjskim, przez młodego Polaka. Autor tłómaczył kilka poezji Puszkina, które według wydawcy Merkurego, mają być bardzo gładkim wierszem przełożone, jako to: Spalony list (Sozzenoe pismo) elegja; Ptaszyna (Ptyczka), Bryczka życia (Telieha zyzni), Czarny szal, pieśń mołdawska (Czernaja szal) i elegja: O! dla czegoż w niéj tak błyska (Uwie! zaczym ona blystajet.) Młody autor przełożył również z Puszkina na język francuzki elegją: (Uhasnu skoro ja i t. do) *Je me tairai bientot. Mais si dans mes douleurs.*

Zgon każdego prawego obywatela, który życie swoje poświęcił na usługi publiczne obywatelstwa, jest istotną stratą, jaką naród w osobie jego ponosi; taką stratę ponieślismy w osobie JW. Rafała Jaxy Konarskiego, zmarłego w dobrach własnych Podolu w województwie Sandomierskiem na dniu 19 kwietnia r. b. — Nie było zaletą człowieka tego pochodzenie z starożytnego w Polsce domu Jaxów, tytułem xiążęcym zaszczyconego; liczenie w rodzie swoim sławnego wskrzesiciela nauk w Polsce Stanisława Konarskiego Pijara, którego pamięć przejdzie w potomne wieki, już świetniejsze promienie na ród jego zarzuca; ten bowiem który do uświetnienia narodu przyczynił się całego, więcéj czci naszéj i uwielbienia jest godnym, niżeli ten który własną tylko uświetnił familją. Sam jednak Rafał Konarski nie potrzebował przodków świetności, na dobre imie i miłość współrodaków zasługując, które i dzieciom w puściznie przekazał. Był w młodości szambelanem i ulubionym sekretarzem przybocznym Stanisława Augusta. Urząd sędziego ziemiańskiego z godnością odpowiadającą tak pięknemu powołaniu piastował. Nakoniec po upadek sam Polski urząd kommissarza cywilno-wojskowego sprawował. Za odrodzeniem się kraju kilkakroć był marszałkiem powiatu Opatowskiego, a od zawiązania się Xięstwa Warszawskiego, po kres zgonu swojego sprawował urząd sędziego pokoju, urząd który czułemu i poczciwemu sercu jego rozkosz największą przynosił: nic bowiem dla szlachetnie myślącego człowieka milszém być nie mogło, jak nieść pokój między rodaków, i zapewniać zgodę, utrwalając ją w rodzinach, a oddalać od wszystkich niepotrzebne processa. Ale nie poprzestał Rafał Konarski na poświęceniu siebie samego ojczyznie, dwóch jeszcze synów, dopełniając prawych ojca obowiązków, przykładami cnót własnych i naukami wzbogaciwszy, oddał na posługi ojczyzny w obywatelstwie, i za życia swojego oglądał czcigodny patryarcha z rozkoszą, że ród jego już za młodu wprawiając się w usługi publiczne, i nadal nie ztłumi światła, które w rodzie Konarskich obrało sobie siedlisko, ale i owszem one rozjaśni.

Ant. *Bełdowski.*

(A. n.) *Z Lublina.* — Z podziwieniem w Nr. 143 Gazety Warszawskiéj i w Kurjerze War. wyczytaliśmy doniesienie o koncercie dla ubogich z wymienieniem dam, które się szczególniéj dla nieszczęśliwych poświęcają. Mamy sobie za obowiązek donieść, iż artykuł ten nie pochodzi bynajmniéj od tutejszego Towarzystwa Dobroczynności, które, amatorom ofiarującym swoje talenta na dochód ubogich, natychmiast złożyło publiczne podziękowanie, wyliczając zaś damy szczególniéj wspierające nieszczęśliwych, niemogłoby przemilczeć JW. z xiążąt Sanguszkow hrabiny Małachowskiéj, która najznakomitszą stałą ofiarą pomnożyła fundusze towarzystwa, nie mogłoby nie wspomnieć o JW. hrabinie Jaraczewskiéj, która w latach zeszłych była czynną towarzystwu pomocą. Możemy zapewnić, iż pomiędzy 250 osób dobroczynnych zasilających fundusze towarzystwa, wszelkie ofiary z jednakową wdzięcznością przyjmujemy, a znając jak jest miłą dla serc prawdziwie wspaniałych cicha jałmużna nie bylibyśmy czynili tego doniesienia gdyby niedokładne poprzednie uwiadomienie nie było nam do tego powodem.

Również wspieranie nieszczęśliwych i połączenie się w téj mierze wielu osób w towarzystwo nie jest wcale nowym pomysłem. To-

warzystwo Dobroczynności w Lublinie zawiązało się jeszcze w r. 1815, jedynie w roku obecnym przez pomnożenie członków na nowo ożywione, poczyniło w ustawach swoich na doświadczeniu oparte ulepszenia: w d. 7 lipca r.b. odbędzie publiczne posiedzenie, na którém przedstawi rapport swoich czynności; teraz tylko w ogóle donosimy, iż kiedy przed trzema miesiącami szczupłe fundusze ledwie wystarczały na utrzymanie kilku ubogich, dziś utrzymujemy 24 nieszczęśliwych zgrzybiałych wiekiem i kaleków, dla 58 udzielamy perjodycznego wsparcia, po zaspokojeniu bieżących potrzeb mamy w gotowiźnie 8288 złp. a funduszu rocznego ze składek 8517 złp. co przekonywa że obywatele Wtwa Lubelskiego w szlachetnym zamiarze osłodzenia losu cierpiącéj ludzkości nikomu wyprzedzić się nie dadzą.

(A. n.) Jeżeli nie ulega wątpliwości prawda, iż pierwiastkowe wrażenia kształcącego się umysłu stanowią zasadę moralnego bytu człowieka, tak ściśle wpływającego na zewnętrzne okoliczności całego życia jego, tedy rozumiem, iż troskliwy ojciec nie wywiązuje się jeszcze z obowiązków względem osób, którym powierzał dozór nad dziećmi swojemi, jeżeli tylko wypełnia warunki zawartych z niemi umów; wdzięczność jego daléj rozciągać się powinna. Przekonanie to jest mi powodem do złożenia publicznego podziękowania JPani Zuzannie Sestié, urodzonéj w Szwajcarji, za poświęcenie starań swoich około początkowego wychowania córki mojéj. Zacna ta osoba przepędziła cztéry lata w moim domu, wypełniając najgorliwiéj przyjęte na siebie obowiązki Bony. Wzorowe prowadzenie się, roztropność, trafność w postępowaniu z dzieckiem, wytrwała cierpliwość, porządek i czystość, są odznaczającemi ją przymiotami. Szczególniéj zaś dała dowody swych uczuć, kiedy przed rokiem podobało się Opatrzności osierocić córkę moję odebraniem jéj dobréj matki; podwojona troskliwość i niezmienne przywiązanie do swéj wychowanki ocierały łzy i słodziły tęsknotę uciśnionego smutkiem dziecka. Gdy zatém córka moja z postępem wieku i początkowém uformowaniem jest już uzdolnioną do rozpoczęcia wyższego wychowania; przeto uważam świętym obowiązkiem moim sumienne oddanie zasłużonego świadectwa Pani Sestié, najszczerzéj jéj życząc, ażeby mogła znaleść nowe umieszczenie się, odpowiednie przymiotom jéj duszy.

Jenerał major *Esaków.*

Przejęty uczuciem prawdziwéj wdzięczności, dla Wgo Kłopotowskiego sztabs-lekarza Igo pułku strzelców konnych, za wyprowadzenie mnie z chorób najniebezpieczniejszych, zapalenia płuc i zgniłéj gorączki, winienem złożyć ci czcigodny mężu, za twe trudy i niezmordowaną około mnie pracę, najczulszego z pod serca mego, podziękowania, prosząc — byś przyjął je, z tém uczuciem serca, z jakiém ci te publicznie ogłasza, najprzychylniejszy i najwdzięczniejszy .... Jankowski.

Przyjechali do Warszawy. — Rostworowski Stefan hr. 490 Miodowa; Wodzyński Gabrjel 414 Gerlach; Rozen jenerał 613 Wierzb.; Pawłowski biskup 368 Krak. Przed.; Pomianowska Tekla 414 Ger.; Tęgoborski Konsul z Gdańska 460 Senat.; Galichet ob. z Izdebna 1066 Król.; Radziejowski Józef ob. z Grabowca, Hotel niemiecki; Swieżawski Franc. tamże.

Dziś zrana ciepła stopni 14. — Wczoraj w połud 25.

TEATR ROZMAITOSCI. Dziś: 1szy raz kom-opera Usłsużny kawaler, i kom. Wet za wet.

Wiadomości Zagraniczne.

Dnia 22 maja obchodzono w Wiedniu uroczyście 400letni jubileusz orderu złotego runa. Przy téj sposobności mianował Cesarz kawalerami tego orderu xiążąt krwi Alberta, Stefana xięcia panującego Anhalt Köthen, X. Lowenstein Wertheima Rosenberga, hrabiego Kolowrata Liebstejnskiego, xięcia Colloredo Mansfelda, hr. Goesa, xięcia Porcia, hr. Giulaja, X. Pawła Esterhazego, xięcia Alojzego Lichtensteina, hr. Contarini i xięcia Windiszgrec.

W pewnéj gminie francuzkiéj była już mło-

da para w kościele i xiądz gotował się do dawania jéj ślubu, gdy miejscowy urzędnik przysłał xiędzu na pismie wezwanie, ażeby ślubu nie dawał, gdyż obiedwie osoby młode są pannami.

Dnia 27 maja odczytano powtórnie w parlamencie angielskim bil, oznaczający sposób zastępowania podpisu królewskiego na dokumentach publicznych.

Ostatni buletyn o zdrowiu króla angielskiego jest z d. 28 maja. Podług niego przepędził król noc niespokojnie i symptomata choroby były ciągle zatrważające. Minister Peel zapewnił wszelako członków izby niższéj, że król cierpi tylko fizycznie, ale że władze umysłowe jego są zupełnie zdrowe. Doktorowie dają królowi opium.

Xiąże Reichsztadzki został majorem w pułku Salina.

Xiąże Metternich wyjeżdża do dóbr swoich Joannisberg, gdzie także spodziewany jest na polityczną konferencję poseł austrjacki przy dworze angielskim xiąże Esterhazy.

Rozpoczęte układy w Stambule względem turecko-rotszyldowskiéj pożyczki, miały podług listów odebranych w Wiedniu pomyślnie się ukończyć. Cała pożyczka ma wynosić 8 miljonów dukatów, która albo na raz albo téż w bardzo krótkich terminach będzie wypłaconą.

Do Bruxelli przybył Chiński kupiec, który na publicznych przechadzkach pokazuje się w swoim narodowym stroju. Przybył z Hollandji i udaje się do Szwajcarji dla nauczenia się od jednego z swoich przyjaciół języka francuzkiego, ztamtąd zaś pojedzie do Anglji dla nauczenia się po angielsku. Za okazywane mu grzeczności tak w podróży jako i pokazywanie miasta, ofiaruje w podarunku parasole i bardzo lakoniczne podziękowania na pismie.

Do dzisiejszego Nru Kurjera Polskiego dołącza się prospekt na *Zywoty sławnych Polaków.*

W DRUKARNI GAŁĘZOWSKIEGO. KANTOR GŁÓWNY PRZY ULICY DANIELOWICZOWSKIEJ POD N. 616